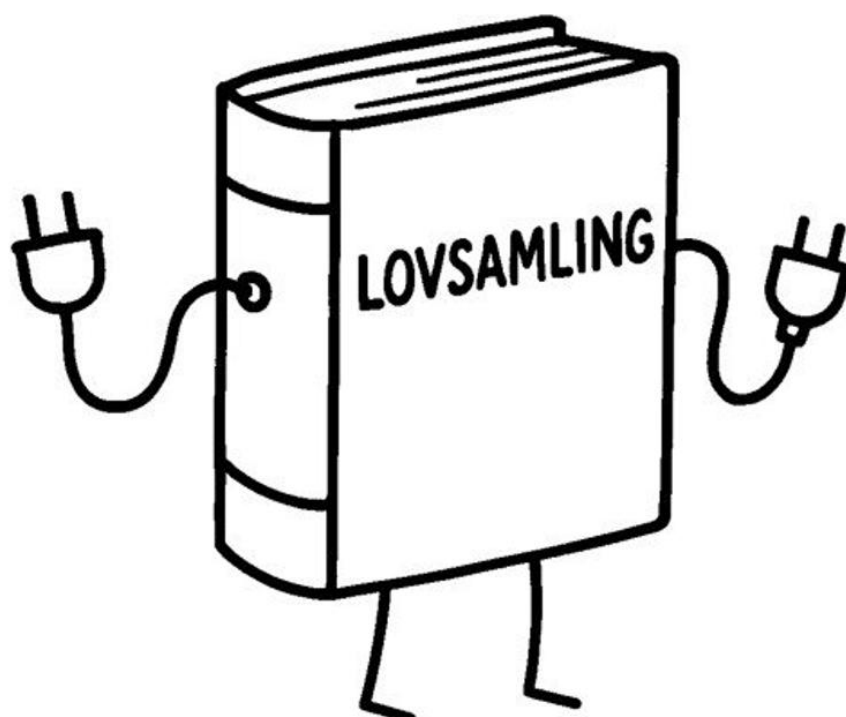




Statens vegvesen



DIALOGKONFERANSE

Digitalisert regelverk for veg- og transportsektoren

28. oktober 2026

Innhold

1. Bakgrunn	3
1.1 Hva vil vi løse?	3
1.2 Hvilke verktøy har vi i dag?	3
1.3 Tidsramme	4
2. Mål og effekter.....	5
3. Behovet.....	8
3.1 Brukergrupper	8
3.2 Sentrale behov knyttet til de ulike brukergruppene	9
4. Dialogprosessen	11
4.1 Hva ønsker vi dialog om?	11
4.2 Tidsplan	11
4.3 Matchmaking for "kobling" mellom aktører	12
5. Dialogkonferansen.....	13
Program for konferansen	13

1. Bakgrunn

1.1 Hva vil vi løse?

Statens vegvesen utvikler og forvalter i dag en rekke regelverk. De mest sentrale typene regelverk er lover, forskrifter og [vegnormaler](#) med tilhørende veiledninger, men også avtaler, retningslinjer og enkeltvedtak er en del av vår myndighetsutøvelse. I tillegg til regelverket vi forvalter, påvirkes vårt regelverk av annen nasjonal lovgivning, EU-lovgivning og nasjonale og internasjonale standarder.

Vi mangler i dag et felles system for utvikling, forvaltning og tilgjengeliggjøring av regelverket vårt. Når ikke alt regelverket vårt er digitalt tilgjengelig i våre systemer, mister vi muligheten til å oppnå fulle gevinster i verdikjedene hvor utvikling, forvaltning og bruk av regelverket inngår.

Vi planlegger derfor å anskaffe eller utvikle løsninger som muliggjør et digitalisert regelverk for veg- og transportsektoren. Målet er at digitalisering av regelverket vil føre til

- mer effektiv utvikling, tilpasning og bruk av regelverket
- en mer rettssikker digital tjenesteutvikling
- mer treffsikker regeltolkning
- raskere prosesser/mindre ressursbruk

1.2 Hvilke verktøy har vi i dag?

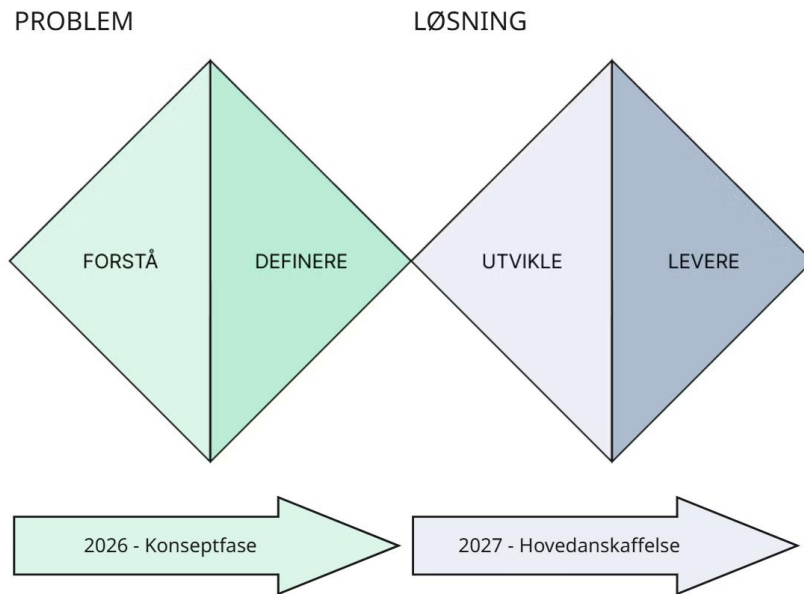
For vegnormaler og veiledninger har Statens vegvesen i dag verktøy for skriving og publisering av regelverket, heretter kalt *Vegnormal-løsningen*. Vegnormal-løsningen inneholder også en modul for å sende vegnormaler på høring og bearbeide høringsinnspill. Ved publisering blir vegnormalene tilgjengelig på en [egen nettside](#) og i xml-format. Xml-filene danner datagrunnlaget for [KI-assistenten Kibok](#).

Når det gjelder lover og forskrifter, brukes Office-pakken og arkivsystemet Mime 360 til å utarbeide forslag og sende regelverket på høring. Statens vegvesen er i gang med å utvikle en digital portal for å sende høringer og analysere hørings svar på [ServiceNow-plattformen](#). Når våre lover og forskrifter blir publisert i Lovdata, blir de i tillegg tilgjengeliggjort i xml-format gjennom [Lovdatas API](#).

Annen relevant rettsinformasjon – som avtaler, retningslinjer, **forvaltningspraksis**, standarder og EU-regelverk – er fordelt på arkivsystemet Mime 360, [EUR-lex](#), [Standard.no](#) og diverse andre systemer.

1.3 Tidsramme

Kontraktperioden for Vegnormal-løsningen går snart ut, og vi planlegger derfor å gå ut med et anbud i 2027. For å sikre at vi utvikler de beste løsningene basert på våre behov, gjennomfører Statens vegvesen i 2026 en konseptfase for å avdekke mulighetsrommet for et sømløst, brukervennlig digitalt regelverk i hele verdikjeden(e).



Figur 1 Illustrasjon av tidsrammen, hvor vi i 2026 gjennomfører en konseptfase for å forstå problemområdet

I konseptfasen undersøker vi

- Hvordan vi kan tilrettelegge regelverket på en måte som lar oss realisere et sømløst digitalisert regelverk på flere av våre bruksområder og tjenester
- Hvilke typer regelverk løsningen bør omfatte
- Hvilke standarder og formater løsningen bør støtte
- Erfaringer fra andre virksomheter nasjonalt og internasjonalt
- Hvilke løsninger som finnes i markedet i dag

Resultatene fra den konseptfasen vil danne grunnlaget for konseptet og kravspesifikasjonen i hovedanskaffelsen som skal gjennomføres i 2027.

2. Mål og effekter

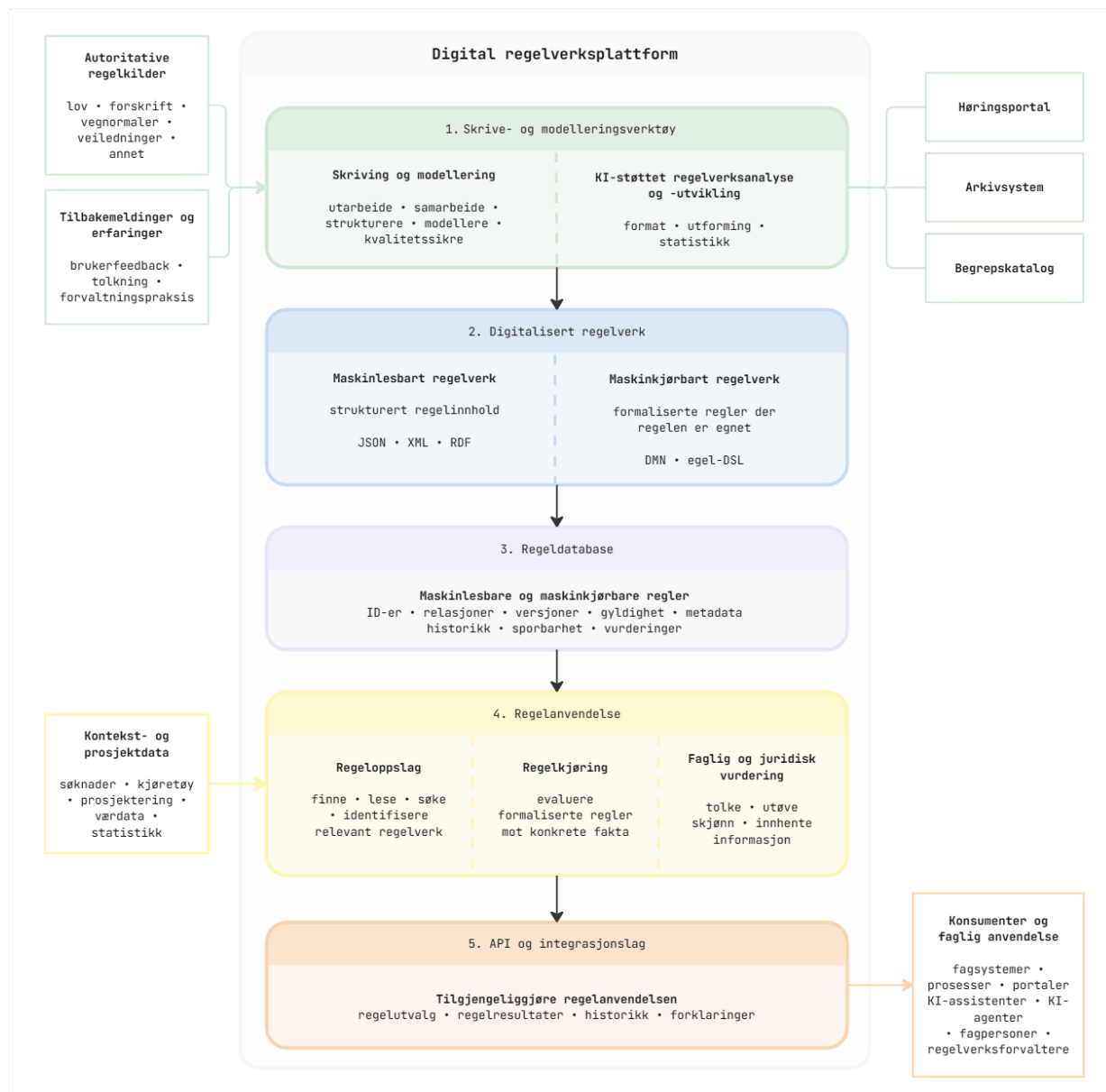
Vi har tro på at et mer digitalisert regelverk vil tilrettelegge for at den digitale utviklingen i Statens vegvesen er demokratisk forankret og oppdatert med utgangspunkt i vårt lovverk. For å få til dette, må regler og beslutningslogikk være modellert og gjort digitalt tilgjengelig, slik at de kan anvendes konsistent på tvers av prosesser, produkter og systemer.

Noen eksempler på brukerscenarioer og tjenester er:

- Pålitelige KI-agenter som hjelper til med å finne svar på rettslige spørsmål
- Strukturerte regler som muliggjør stabile referanser og effektiv analyse av høringsvar
- Automatisk regelsjekk for veger, tunneler og bruer direkte i prosjekteringsverktøy
- Kalkulatorer som sier hvor tunge og brede kjøretøy som kan kjøre på gitte strekninger
- Selvkjørende biler som tolker trafikkreglene i sanntid

Vi ønsker også at vår forvaltningspraksis – for eksempel vedtak om fravik, i klagesaker og skiltvedtak – skal bli med videre i den digitale verdikjeden for veien. Ved å tilgjengeliggjøre og analysere rettspraksis, vil vi kunne få verdifull nytte inn i videreutviklingen av regelverket.

Figuren på neste side gir et konseptuelt målbilde for hvordan vi tenker oss at en felles plattform for digitalt regelverk *kan* se ut.



Figur 2 Konseptuelt mål bilde for digitalisert regelverk

Figuren viser et konseptuelt mål bilde for en felles digital regelverksplattform i Statens vegvesen, bestående av fem lag:

1. Skrive- og modelleringsverktøy

Skrive- og modelleringsverktøyet lar jurister og fagpersoner formatere, strukturere og modellere regelverket slik at det kan tilgjengeliggjøres digitalt. På sikt ser vi også for oss at regelverksforvaltere får KI-støtte til regelverksanalyse og -utvikling. Skrive- og modelleringsverktøyet henter input fra autoritative regelkilder, samt tilbakemeldinger og erfaringer. I tillegg må det være integrert mot eksisterende systemer for høring, arkivering og begrepskatalogisering.

2. Digitalisert regelverk

I laget for digitalisert regelverk, omformes regelverket i naturlig språk til maskinlesbart format. Der regelen er egnet, formalisert og modellert, representeres beslutningslogikken i tillegg i maskinkjørbart format.

3. Regeldatabase

I regeldatabasen (rule repository) lagres maskinlesbare og maskinkjørbare regler. De ulike reglene er beriket med stabile ID-er, relasjoner, historikk, versjoner og annen metadata.

4. Regelanvendelse

Regelanvendelsen foregår på tre ulike måter. Alle regler som er representert i maskinlesbare formater blir tilgjengelig for regeloppslag, som lar interessenter hente ut relevante regelsett. Beslutningslogikk som i tillegg er modellert og gjort tilgjengelig på maskinlesbart format, blir tilgjengelig for regelkjøring. Regelkjøringen lar oss mate inn data om kontekst, søknader og prosjekter og få et del- eller helautomatisk svar i den andre enden. I tillegg vil faglige og juridiske vurderinger fra mennesker fremdeles utgjøre hoveddelen av regelanvendelsen. En kombinasjon av automatisk og menneskelig regelanvendelse vil ofte være hensiktsmessig.

5. API- og integrasjonslag

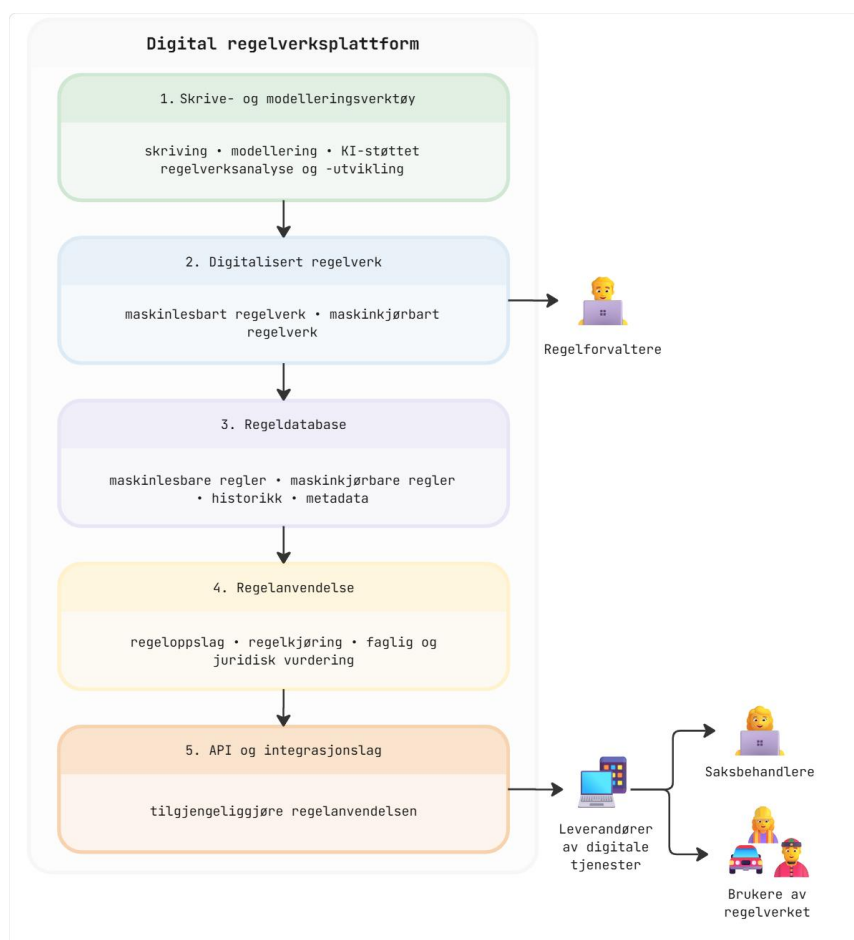
Det siste laget tilgjengeliggjør regelverksinformasjonen for ulike interessenter i hensiktsmessige maskinlesbare og maskinkjørbare formater. Regelinformasjon som kan viderebrukes bør gjøres fritt tilgjengelig slik at alle aktører som ønsker det kan få tilgang og utvikle tilpassede tjenester. I tillegg vil vi utvikle egne API-er som gir utvidet tilgang til etatsintern informasjon som tjenesteutviklere i Statens vegvesen kan benytte seg av i sine fagsystemer.

3. Behovet

3.1 Brukergrupper

Vi kan dele opp brukerne av en digital regelverksplattform i fire hovedgrupper:

1. **Regelforvaltere** er jurister og fagpersoner i Statens vegvesen som utvikler, forvalter og publiserer regelverket.
2. **Leverandører av digitale tjenester** er tjenesteleverandører som benytter digitaliserte regler til å utvikle sluttbrukertjenester til ulike kundegrupper.
3. **Saksbehandlere** er jurister og fagpersoner i Statens vegvesen som driver saksbehandling med utgangspunkt i regelverket.
4. **Brukere av regelverket** er alle i samfunnet som trenger å forstå og agere på regelverket vårt: trafikanter, innbyggere, profesjonelle kunder i næringen, vegmyndigheter, vegeiere og oppdragsgivere.



Figur 3 Illustrasjon av brukergrupper knyttet til de ulike delene av regelverksplattformen

3.2 Sentrale behov knyttet til de ulike brukergruppene

Regelforvaltere jobber gjennom brukergrensesnittet til skrive- og modelleringsverktøyet. Her må de kunne samarbeide om forslag til regelverk med tilhørende veiledninger og vurderinger. Gjennom verktøyet bør regelforvalterne få hjelp til å formatere regelverket i tråd med god lovgivningsteknikk og de interne sjekklister for digitaliseringsvennlig regelverk. Verktøyet må støtte komponenter som figurer, tabeller, formler, lenker og begrepsdefinisjoner. Det er viktig at alle komponenter i regelverket kan publiseres og vises på en sømløs måte på tvers av ulike brukerflater. I tillegg må kravene ha unike identifikatorer slik at lenker og referanser oppdateres automatisk dersom kilden endres.

Gjennom skrive- og modelleringsverktøyet får regelforvaltere nødvendig støtte til å utarbeide og publisere regelverket på strukturerte, maskinlesbare og maskinkjrbare måter, så langt det lar seg gjøre uten å kunne beherske avansert programmering. Det må også være mulig å vedlikeholde rettsinformasjon og kjrbare regler. Løsningen må ta høyde for både smårettelser og større revisjoner, og at revisjoner kan skje i parallell. I tillegg er det ønskelig å kunne simulere regelverksendringer, og måle effekten av endringene som er iverksatt.

Skrive- og modelleringsverktøyet er tett integrert med *regeldatabasen* og ulike datakataloger og saksbehandlingssystemer i Statens vegvesen. Gjennom disse verktøyene kan regelverksutviklere få oversikt over historiske versjoner, forvaltningspraksis, tidligere høringsinnspill og begrunnelser for kravsnivået. Videre ønsker vi at løsningen legger til rette for dialog med brukere av regelverket, både utenom revisjoner og ved høringer.

Leverandører av digitale tjenester må ha muligheten til å utvikle gode, komplette og brukervennlige tjenester for sine brukergrupper. Leverandørene får tilgang til det digitaliserte regelverket gjennom API-er. API-ene må gjøre det mulig å importere kravene fra regelverket direkte inn i egne verktøy. Sentrale funksjoner vil være knyttet til oppslag, søk, relasjoner og historikk. For regelsett som er egnet til automatisk regelsjekk, skal API-ene også muliggjøre regelkjøring. API-ene må støtte relevante formater og standarder, og oppfylle moderne krav til sikkerhet, ytelse og feilhåndtering. God versjonshåndtering og varslingsmekanismer ved regelverksendringer vil være sentralt ved utforming av API-ene.

Saksbehandlere vil jobbe i ulike saksbehandlingsverktøy og fagsystemer i Statens vegvesen. De har behov for å kunne slå opp, søke og tolke relevant regelverk, inkludert historikk og vurderinger som er lagt til grunn for det gjeldende regelverket. For å sikre likebehandling, bør de få tilgang til forvaltningspraksis på sitt fagområde. Videre ønsker vi å undersøke mulighetene for saksbehandlingsstøtte gjennom hel- eller delautomatisering der reglene er egnet for det. Det er viktig at resultatet av saksbehandlingen er transparent og dokumenterbart. Resultatet fra saksbehandlingen skal tas vare på og tilgjengeliggjøres som datagrunnlag for videreutviklingen av regelverket.

Brukere av regelverket vil møte regelverket vårt gjennom ulike tjenester, for eksempel på vegvesen.no eller via eksterne leverandører av digitale tjenester. De har behov for et oppdatert og tilgjengelig regelverk som er tilpasset sin situasjon eller ønsket tema. Det må være enkelt å navigere i og forstå regelverket, finne svar på spørsmål på egenhånd, og få veiledning knyttet til relevante krav. Dersom brukerne skal søke om noe, må løsningen være mest mulig selvbetjent og støtte opp under rask og forutsigbar søknadsbehandling. Dersom brukerne har fått en sak behandlet ved hjelp av en regelmotor eller agent, må resultatene fra regelanvendelsen være transparent, forklarbar og sporbar. Brukerne av regelverket bør videre ha mulighet for dialog, spørsmål og kommentarer til regelverket, som igjen kan brukes som datagrunnlag når regelverket videreutvikles. De skal også kunne bli varslet ved høringer og nye versjoner av regelverket.

4. Dialogprosessen

4.1 Hva ønsker vi dialog om?

Formålet med denne tidlig-dialogen er å få ideer og innspill fra markedet på hvordan målsettingene som beskrevet i kapittel 1-3 kan nås på en best mulig måte.

Eksempler på spørsmål som vi ønsker svar på er

- Har markedet innspill og idéer til hvordan vi kan løse behovene til de ulike brukergruppene?
- Har dere erfaring med tilsvarende problemstillinger? Hva fungerte godt, og hva fungerte mindre godt?
- Hvilke formater og standarder bør en fremtidig løsning støtte?

Hovedmålgruppen for dialogen er leverandører og FoU-aktører som kan komme med innspill til løsninger som best mulig svarer opp behovet som Statens vegvesen har.

Leverandørdialogen annonseres åpent på Doffin som en veiledende kunngjøring, og består av en digital orienterings-/dialogkonferanse, skriftlige innspill og påfølgende en-til-en-møter dersom det er behov for det. Alle interesserte har anledning til å melde seg på den digitale dialogkonferansen.

De som ønsker vil få anledning til å sende inn innspill og løsningsforslag i en skriftlig beskrivelse på maksimum 4 A4 sider. Om det er nødvendig med ytterligere avklaringer knyttet til de skriftlige innspillene, vil det inviteres til en-til-en møter.

Skriftlige innspill og informasjon som leverandørene gir i eventuelle én-til-én-møter i etterkant av dialogkonferansen er konfidensielle, og kun svar fra oppdragsgiver på eventuelle spørsmål som leverandørene stiller i disse møtene vil deles i etterkant (ref. likebehandlingsprinsippet)

4.2 Tidsplan

Tid	Aktivitet
Tirsdag 27.oktober kl.16.00	Frist for påmelding Dialogkonferanse
Onsdag 28. oktober kl.13.00	Digital orienterings-/dialogkonferanse
Onsdag 11.november kl.16.00	Frist for skriftlige innspill og påmelding en-til-en-møter
Uke 47/48 (avtales direkte der det er nødvendig)	En-til-en-møter – digitalt

Informasjonen som vi får fra de skriftlige innspillene og én til én-møtene vil bli benyttet

som et grunnlag for å vurdere hvilke fremgangsmåter som er best egnet for å anskaffe den beste løsningen for å dekke det behovet Statens vegvesen har.

4.3 Matchmaking for "kobling" mellom aktører

Prosjektet vil legge til rette for at leverandører på tvers av bransjer kan samarbeide for å komme med innspill til løsninger som svarer opp behovet best mulig. I etterkant av dialogkonferansen vil leverandørene få mulighet til å fylle ut et «match-making»-skjema for å søke potensielle samarbeidspartnere. *Det informeres nærmere om dette på dialogkonferansen.*

5. Dialogkonferansen

Program for konferansen

Dato: Onsdag 28.oktober kl.13 -14.30

Sted: Digitalt via Teams

Tidspunkt	Beskrivelse
13:00 –13:10	Velkommen og dagens agenda
13:10 - 13:45	Bakgrunn for møtet; behovet for “ <i>Digitalt regelverk for veg og transportsektoren</i> ” – beskrivelse av konsept og behov v/Helga Jerven, Statens vegvesen
13:45 - 14:00	Dialogprosess videre – når hvem og hvordan v/Cecilie M. Endresen, innovasjonspådriver LUP
14:00 – 14:30	Videre fremdrift/tidsperspektiv – evt. innspill, refleksjoner, spørsmål
14:30	SLUTT

Meld deg på her:

[PÅMELDING](#)

For spørsmål til konferansen kontaktes:

cecilie.m.endresen@lup.no

Frist for påmelding er tirsdag 27.oktober kl.16.00